

Monitoring Legislacji Międzynarodowej

Monitoring działań w UE (legislacja, publikacje) – 30 marca 2022 r.

- **Informacje generalne – dokumenty strategiczne**

Rynek wewnętrzny energii elektrycznej (od 2021 r.) – Dyrektywa (UE) 2019/944 w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej

Dyrektywa ustanawia zasady dotyczące wytwarzania, przesyłu, dystrybucji, dostaw i magazynowania energii elektrycznej wraz z aspektami dotyczącymi ochrony konsumentów, w celu stworzenia zintegrowanych, konkurencyjnych, ukierunkowanych na potrzeby konsumenta, elastycznych, uczciwych i przejrzystych rynków energii elektrycznej w UE. Dyrektywa zawiera, m.in. zasady dotyczące rynków detalicznych energii elektrycznej, podczas gdy rozporządzenie (UE) 2019/943, które zostało przyjęte w tym samym czasie, zawiera głównie zasady dotyczące rynku hurtowego i eksploatacji sieci. Dyrektywa uchyla dyrektywę 2009/72/WE.

W dyrektywie wyjaśniono i wzmocniono obowiązujące prawa odbiorców oraz wprowadzono nowe:

- prawo do swobodnego wyboru dostawcy i ograniczenia opłat związanych ze zmianą dostawcy oraz opuszczeniem rynku, z wyjątkiem sytuacji gdy zawarte na czas określony umowy na dostawy energii elektrycznej po stałej cenie zostają rozwiązane przed terminem ich wygaśnięcia;
- prawo dostępu do co najmniej jednego narzędzia porównywania cen spełniającego określone wymogi w zakresie wiarygodności; zgodne z wymogami indywidualnie obsługiwane narzędzia mogą zostać opatrzone znakiem zaufania;
- prawo przystąpienia do obywatelskiej społeczności energetycznej przy zachowaniu pełni praw konsumenckich, w tym prawa do opuszczenia społeczności bez sankcji;
- prawo do zawierania umów z cenami dynamicznymi energii elektrycznej (opartych na cenach na rynku transakcji natychmiastowych lub rynkach dnia następnego) z co najmniej jednym dostawcą i każdym dostawcą, który ma ponad 200 000 odbiorców, oraz prawo do otrzymywania informacji na temat korzyści i ryzyk związanych z takimi umowami;
- prawo do zawierania umów w zakresie agregacji niezależnych od dostaw energii elektrycznej;
- prawo do wytwarzania, zużywania, magazynowania i sprzedawania energii elektrycznej, indywidualnie lub za pośrednictwem agregatora; Agregator to osoba fizyczna lub prawna, która łączy wiele obciążeń po stronie odbiorców lub wytworzoną energię elektryczną do celów sprzedaży, zakupu lub wystawienia na aukcji na jakimkolwiek rynku energii elektrycznej.
- prawo do żądania zainstalowania inteligentnego licznika w terminie czterech miesięcy, podczas gdy państwa członkowskie zapewniają rozpowszechnianie inteligentnych systemów pomiarowych, z wyjątkiem sytuacji, w których takiego rozpowszechniania nie uważa się za opłacalne;
- prawo odbiorców wrażliwych lub dotkniętych ubóstwem energetycznym do ukierunkowanej ochrony, przy czym ustalanie cen regulowanych jest dozwolone jedynie pod określonymi warunkami;

- prawo odbiorców, którym grozi odłączenie do uzyskania informacji na temat rozwiązań alternatywnych, takich jak plany płatności lub moratorium, z odpowiednim wyprzedzeniem.

Państwa członkowskie:

- zapewniają, by agregatorzy mogli oferować odbiorcom umowy w zakresie agregacji bez konieczności uzyskania zgody swojego dostawcy przez tych odbiorców;
- zapewniają sprawiedliwy udział agregatorów we wszystkich rynkach energii elektrycznej oraz traktowanie agregatorów na równi z innymi uczestnikami rynku przez operatorów systemu przesyłowego lub dystrybucyjnego, także gdy udzielają zamówień na usługi;
- ustanawiają przejrzyste przepisy określające role i obowiązki przypisane wszystkim uczestnikom rynku oraz ustanawiają przepisy w zakresie wymiany danych między uczestnikami rynku;
- ustanawiają przepisy dotyczące rekompensat między agregatorami a dostawcami, w przypadku gdy aktywacja odpowiedzi odbioru prowadzi do braku równowagi; taka rekompensata ogranicza się ściśle do pokrycia odpowiednich kosztów, a obliczanie takiej rekompensaty może uwzględniać korzyści systemowe odpowiedzi odbioru.

Obywatelskie społeczności energetyczne

- to osoby prawne kontrolowane przez członków lub udziałowców, które opierają się na dobrowolnym i otwartym uczestnictwie i mają prawo do zajmowania się wytwarzaniem, dystrybucją, dostawami, zużyciem, usługami w zakresie efektywności energetycznej lub ładowania pojazdów elektrycznych, lub świadczenia innych usług swoim członkom lub udziałowcom;
- mają prawo do podłączenia do sieci dystrybucyjnych oraz bycia traktowanym w sposób niedyskryminacyjny, jeśli chodzi o regulację wszystkich rynków energii elektrycznej oraz dostęp do nich;
- mają prawo do podziału własnej energii elektrycznej między swoich członków, zgodnie z analizą kosztów i korzyści dotyczącą rozproszonych zasobów energetycznych;
- mają prawo, jeżeli zezwala na to dane państwo członkowskie, do bycia właścicielem, utworzenia, zakupu lub dzierżawy sieci dystrybucyjnych podlegających obowiązującym regulacjom.

Państwa członkowskie ustanawiają ramy regulacyjne mające na celu ułatwienie podłączenia punktów ładowania pojazdów elektrycznych do sieci dystrybucyjnej. Operatorzy systemów dystrybucyjnych mogą być właścicielami punktów ładowania, zarządzać nimi lub je obsługiwać, wyłącznie w przypadku gdy żaden inny organ nie wyraził zainteresowania procedurą otwartą, z zastrzeżeniem zatwierdzenia regulacyjnego i zgodnie z zasadami dostępu stron trzecich. Operator systemu dystrybucyjnego to osoba fizyczna lub prawna odpowiedzialna za eksploatację i rozbudowę systemu dystrybucyjnego energii elektrycznej na danym obszarze, a także za jego wzajemne połączenia z innymi systemami oraz za zapewnianie długoterminowej zdolności systemu do zaspokajania uzasadnionego zapotrzebowania w zakresie dystrybucji energii elektrycznej.

Operatorzy systemów dystrybucyjnych (OSD):

- są odpowiedzialni za zapewnianie długoterminowej zdolności systemu do zaspokajania zapotrzebowania w zakresie dystrybucji energii elektrycznej, w tym za opłacalną integrację instalacji wytwórczych energii elektrycznej, a zwłaszcza tych, które wytwarzają energię elektryczną ze źródeł odnawialnych, a także za zapewnianie użytkownikom systemu informacji niezbędnych do uzyskania skutecznego dostępu do systemu oraz korzystania z niego;

- mają obowiązek publikowania planów rozwoju sieci określających inwestycje planowane na następne pięć do dziesięciu lat;
- w przypadku gdy są częścią przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, muszą być niezależne – przynajmniej w zakresie formy prawnej, organizacji i podejmowania decyzji – od innych działalności niezwiązanych z dystrybucją;
- nie mogą być właścicielem, tworzyć lub obsługiwać instalacji magazynowania energii, lub też zarządzać takimi instalacjami, z wyjątkiem przypadków, w których spełnione są określone szczególne warunki.

Operatorzy systemów przesyłowych (OSP) – osoby fizyczne lub prawne odpowiedzialne za eksploatację i rozbudowę systemu przesyłowego energii elektrycznej na danym obszarze, a także za jego wzajemne połączenia z innymi systemami oraz za zapewnianie długoterminowej zdolności systemu do zaspokajania uzasadnionego zapotrzebowania w zakresie przesyłania energii elektrycznej:

- zapewniają długoterminową zdolność systemu do zaspokajania zapotrzebowania w zakresie przesyłania energii elektrycznej, w ścisłej współpracy z sąsiadującymi OSD i OST.
- zarządzają bezpiecznym funkcjonowaniem systemu, w tym zachowują równowagę między dostawami energii elektrycznej a zapotrzebowaniem na nią.
- nie mogą być właścicielem, tworzyć lub obsługiwać instalacji magazynowania energii, lub też zarządzać takimi instalacjami, pod takimi warunkami, jakie mają zastosowanie do OSD.

Więcej informacji:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/ALL/?uri=CELEX%3A32019L0944>

- **Prowadzone procesy konsultacyjne:**

1. Substancje biogenne – plan działania na rzecz lepszego gospodarowania

Konsultacje publiczne przepisów dot. ochrony środowiska i klimatu – Plan działania zapowiedziano w Planie działania UE dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym, Strategii „Od pola do stołu” oraz w Unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030. Wspomniany plan działania uzupełni KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Droga do zdrowej planety dla wszystkich Plan działania UE na rzecz eliminacji zanieczyszczeń wody, powietrza i gleby – I Etap legislacyjny – Zaproszenie do składania uwag. Ostateczny termin na przesłanie opinii to 26 kwietnia 2022 r.

W ramach Europejskiego Zielonego Ładu, w planie działania UE dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym, unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności oraz w strategii „Od pola do stołu” zapowiedziano, że Komisja opracuje plan zintegrowanej gospodarki składnikami odżywczymi, aby ograniczyć utratę składników odżywczych o co najmniej 50 % przy jednoczesnym zapewnieniu, by nie doszło do pogorszenia żyzności gleby. Wspomniany plan działania uzupełni plan działania na rzecz eliminacji zanieczyszczeń powietrza, wody i gleby. Będzie on opierał się na niedawno przeprowadzonych, trwających i planowanych ocenach (takich jak ocena dyrektywy w sprawie osadów ściekowych) oraz przeglądach powiązanych przepisów (takich jak dyrektywa dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych i dyrektywa w sprawie emisji przemysłowych).

Substancje biogenne (azot i fosfor) mają zasadnicze znaczenie dla życia i są ważnym zasobem naturalnym. Utrata substancji biogennej prowadzi do zanieczyszczeń powietrza, gleby i wody, utraty bioróżnorodności i szeregu skutków w zakresie zmiany klimatu.

Istniejące przepisy przyczyniły się do rozwiązania tego problemu w ostatnich dziesięcioleciach. Zanieczyszczenie związkami biogennymi i nieefektywność w obiegu substancji biogennych wymagają jednak dodatkowych działań na szczeblu UE w celu poprawy bezpieczeństwa żywnościowego, ochrony zdrowia ludzkiego i zachowania ekosystemu.

Istniejące od dawna przepisy UE miały na celu rozwiązanie problemu zanieczyszczenia składnikami odżywczymi wody i powietrza oraz emisji z przemysłu. Nadal jednak zanieczyszczenia osiągają poziomy szkodliwe dla zdrowia ludzi i środowiska, w szczególności ze względu na niedociągnięcia w konkretnych przepisach oraz istotne problemy związane z wdrażaniem prawodawstwa. Może to również wynikać z braku zintegrowanego podejścia do zanieczyszczenia składnikami odżywczymi obejmującego powietrze, wodę, glebę i klimat.

Link: <https://pracodawcy.pl/substancje-biogenne-plan-dzialania-na-rzecz-lepszego-gospodarowania/>

2. Drenaż mózgow – łagodzenie wyzwań związanych z wyludnieniem (komunikat)

Konsultacje publiczne przepisów dot. kształcenia i szkolenia, badań naukowych i innowacji – działania legislacyjne zapowiedziano m.in. w KOMUNIKACIE KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Program prac Komisji na 2022 r. Razem czynimy Europę silniejszą, SPRAWOZDANIU KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW w sprawie skutków zmian demograficznych, ZIELONEJ KSIĘDZE W SPRAWIE STARZENIA SIĘ Wspieranie solidarności i odpowiedzialności między pokoleniami oraz KOMUNIKACIE KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Długoterminowa wizja dla obszarów wiejskich UE – W kierunku silniejszych, lepiej skomunikowanych, odpornych i zamożnych obszarów wiejskich do 2040 r. – II Etap legislacyjny – Konsultacje publiczne. Ostateczny termin na przesłanie opinii to 21 czerwca 2022 r.

Drenaż mózgow to emigracja wykwalifikowanych osób, których umiejętności są deficytowe w miejscu ich pochodzenia. Jego negatywne skutki mogą wystąpić na szczeblu krajowym lub regionalnym i mogą nasilić problemy w regionach dotkniętych wyludnieniem.

W ramach tej inicjatywy przeanalizowane zostaną różne czynniki prowadzące do drenażu mózgow, jego długoterminowe konsekwencje dla UE oraz potencjalne kompleksowe rozwiązania mające na celu powstrzymanie, a nawet odwrócenie tego trendu.

Szereg państw członkowskich i regionów stoi w obliczu spadku liczby ludności, spowodowanego takimi czynnikami, jak niski wskaźnik dzietności i emigracji netto. Emigracja pracowników z odpowiednimi umiejętnościami, określana mianem „drenażu mózgow”, osłabia potencjał wzrostu tych regionów. Do wyludniania przyczynia się również starzenie się społeczeństwa. Dotyczy to wszystkich regionów, a w szczególności regionów wiejskich. Przewiduje się, że w ciągu następnego dziesięciolecia liczba ludności w wieku co najmniej 65 lat wzrośnie o ponad 25 % w co piątym regionie UE, podczas gdy liczba ludności w wieku produkcyjnym zmniejszy się o 4 % na poziomie UE i o ponad 10 % w co piątym regionie.

Dlatego w programie prac Komisji na 2022 r. (COM(2021) 645 final) zaplanowano przedstawienie inicjatywy dotyczącej drenażu mózgow i zaradzenia wyzwaniom związanym ze spadkiem liczby ludności. Inicjatywa ta obejmie analizę różnych czynników i długoterminowych konsekwencji drenażu mózgow oraz możliwych rozwiązań pozwalających zatrzymać, a nawet odwrócić to zjawisko.

Link: <https://pracodawcy.pl/drenaz-mozgow-lagodzenie-wyzwan-zwiazanych-z-wyludnieniem-komunikat/>

- **Publikacje, stanowiska oraz inne informacje:**

1. Zaproszenie na konferencję Innowacje dla rozwoju miast i regionów

Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią Polskiej Akademii Nauk organizuje konferencję „Innowacje dla rozwoju miast i regionów”.

Jest to drugie spotkanie w ramach cyklu w ramach cyklu seminariów i warsztatów pt. „Wyzwania społeczne i środowiskowe w zarządzaniu rozwojem miast i regionów”.

Wydarzenie odbędzie w trybie hybrydowym. Można wziąć w nim udział osobiście, w auli na Wydziale Zarządzania AGH w Krakowie, lub zdalnie – za pośrednictwem platformy YouTube.

Link: <https://pracodawcy.pl/zaproszenie-na-konferencje-innowacje-dla-rozwoju-miast-i-regionow/>

2. Stanowisko Związku Pracodawców Polska Miedź w sprawie konsultacji aktualizacji dyrektywy 2009/148/WE w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy

Związek Pracodawców Polska Miedź jest samorządną organizacją pracodawców, niezależną w swej działalności od organów władzy i administracji państwowej, samorządowej oraz innych organizacji. Nasza organizacja zrzesza 122 pracodawców, zatrudniających ponad 38 000 pracowników. Założycielem Związku jest KGHM Polska Miedź S.A., a naszymi członkami są również podmioty prywatne, w szczególności z sektora małych i średnich przedsiębiorstw, jak również firmy samorządowe niezwiązane kapitałowo z Grupą KGHM. Od ponad 25 lat Związek monitoruje i opiniuje projekty aktów prawnych istotnych dla gospodarki, chroniąc prawa i reprezentując interesy pracodawców i przedsiębiorców. Związek Pracodawców Polska Miedź zgłasza gotowość włączenia się do prac nad nowelizacją aktualizacji dyrektywy 2009/148/WE w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy – Bezpieczeństwo i zdrowie w miejscu pracy – ochrona pracowników przed narażeniem na działanie azbestu.

Zdrowie i bezpieczeństwo pracy naszych pracowników to kluczowe i najwyższe priorytety pracodawców zrzeszonych w Związku Pracodawców Polska Miedź. Ochrona przed zagrożeniami dla zdrowia i bezpieczeństwa w miejscu pracy jest kluczowa, aby trwale zapewnić wszystkim pracownikom godne warunki pracy.

Nasza organizacja, jak i podmioty w niej zrzeszone, zwracają uwagę na następujące kwestie.

Nasz lider i założyciel, KGHM Polska Miedź S.A. (KGHM) należy do globalnej czołówki firm zajmujących się wydobywaniem oraz produkcją miedzi i srebra. Firma zajmuje się również produkcją innych metali towarzyszących, co wynika z właściwości eksploatowanego polimetalicznego złoża.

Według Europejskiej Agencji Chemikaliów (ECHA) azbest jest bardzo niebezpieczną substancją rakotwórczą. Obecnie obowiązująca dopuszczalna wartość narażenia zawodowego (OELV) dla azbestu wynosi 0,1 włókna/cm³ jako 8-godzinna średnia ważona czasowo. Na podstawie przesłanych dokumentów do oceny skutków, Komitet ds. Oceny Ryzyka ECHA przygotował opinię w sprawie obniżenia obowiązującej dopuszczalnej wartości OELV dla azbestu.

Kierunek zmian jest jak najbardziej słuszny mając na uwadze, fakt iż zarządzanie użytkowaniem azbestu w budynkach, a także jego bezpieczne usuwanie wymagają pełnego uwzględnienia zasad ochrony zdrowia i bezpieczeństwa w miejscu pracy. Ma to związek z unijnym planem poprawy izolacji cieplnej budynków i budowli, z myślą o oszczędności energii i uczynieniu z Europy do 2050 r. pierwszego kontynentu neutralnego dla klimatu.

Nasze podmioty członkowskie posiadają znikomą liczbę miejsc, w których zabudowany jest azbest. Coroczne pomiary wykazują liczbę włókien w cm³ na poziomie od poniżej 0,0025 do 0,0184. Mając na uwadze prawny obowiązek usuwania azbestu, planuje się jego usunięcie w terminie do końca 2032 roku.

W przypadku ustalenia nowych wartości normatywów higienicznych dla azbestu bardzo istotne jest również zapewnienie wystarczającej ilości czasu – okresów przejściowych – aby umożliwić wprowadzenie niezbędnych zmian w procesach związanych z zarządzaniem narażeniem na azbest w miejscu pracy, zmian organizacyjnych oraz technologicznych.

Więcej informacji pod linkiem: <https://pracodawcy.pl/stanowisko-zwiazku-pracodawcow-polska-miedz-w-sprawie-konsultacji-aktualizacji-dyrektywy-2009-148-we-w-sprawie-ochrony-pracownikow-przed-ryzykiem-zwiazanym-z-narazeniem-na-dzialanie-azbestu-w-miejscu/>

3. Komunikat ws. przekazania projektu programu FENG 2021-2027 do KE oraz link do projektu programu

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej informuję, że na stronie internetowej Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 zamieszczono komunikat w sprawie przekazania projektu programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG) do Komisji Europejskiej.

Najważniejsze zmiany wprowadzone do Programu, w odniesieniu do wersji z 6 grudnia 2021 r., która została zaakceptowana przez Radę Ministrów, dotyczą:

1. części strategicznej Programu, w której wprowadzono dodatkowe informacje dotyczące diagnozy sytuacji w obszarach uwzględnionych w programie, uzasadnienie zaplanowanych form wsparcia oraz uzasadnienie wsparcia dużych przedsiębiorstw;
2. Pierwszego priorytetu FENG, w którym zmieniono wskazanie dotyczące modułów obligatoryjnych; w poprzedniej wersji Programu były to moduły: „B+R” oraz „infrastruktura B+R”, obecnie są to moduły: „B+R” oraz „wdrożenie innowacji”. Ponadto w module „wdrożenie innowacji” zmianie uległa proponowana forma wsparcia z dotacji na dotację warunkową;
3. wskazania w opisie 1. Priorytetu FENG możliwości przeprowadzania konkursów dedykowanych wsparciu projektów, które będą realizować założenia Europejskiego Zielonego Ładu lub związanych z wyzwaniem cyfrowymi lub społecznymi. W ścieżce tej możliwym do zastosowania narzędziem oceny wybranych kryteriów będzie wykorzystanie algorytmów.

Pozostałe zmiany dotyczą przesunięć niektórych działań do innych celów szczegółowych a także danych finansowych FENG w podziale na lata 2021-2027 oraz aktualizacji podziału alokacji Programu na tzw. kody interwencji.

Więcej informacji pod linkiem: <https://pracodawcy.pl/komunikat-ws-przekazania-projektu-programu-feng-2021-2027-do-ke-oraz-link-do-projektu-programu/>

Źródło: EUR-Lex, Komisja Europejska, Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN, KGHM Polska Miedź S.A., Departament Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju (DIR), Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.